

A crise da Monarquía absoluta

(abdicacións, ocupación napoleónica)

Tema 11 (Bloque 2. Política - Século XIX)

A crise da monarquia de Carlos IV

A crise da monarquía de Carlos IV

- x A monarquía de Carlos IV estaba xa ***desprestixiada*** a comezos do século XIX.
- x Destacaban o ***Rei, a raíña María Luisa de Parma e Manuel Godoy*** (o favorito, que acumulou moito poder).
- x ***Oposición*** rexeneradora, tanto conervadora como liberal.

A crise da monarquía de Carlos IV

- x A Igrexa estaba contra Godoy pola **desamortización** de 1798, para afrontar a **crise financeira**.
- x **Desamortización: as vendas de bens de “mans mortas” pasan ao mercado libre para a súa venda.*
- x A venda de bens eclesiásticos non serviu para paliar a crise. O déficit aumentou polas guerras.

A crise da monarquia de Carlos IV

- x Descontento pola **subordinación** en política exterior á Francia napoleónica.
- x Destrucción de gran parte de la Armada en **Trafalgar** (1805).
- x O **Tratado de Fontainebleau** (1807) permitiu a entrada de tropas francesas para conquistar e dividir Portugal.

A crise da monarquia de Carlos IV

A crise da monarquía de Carlos IV

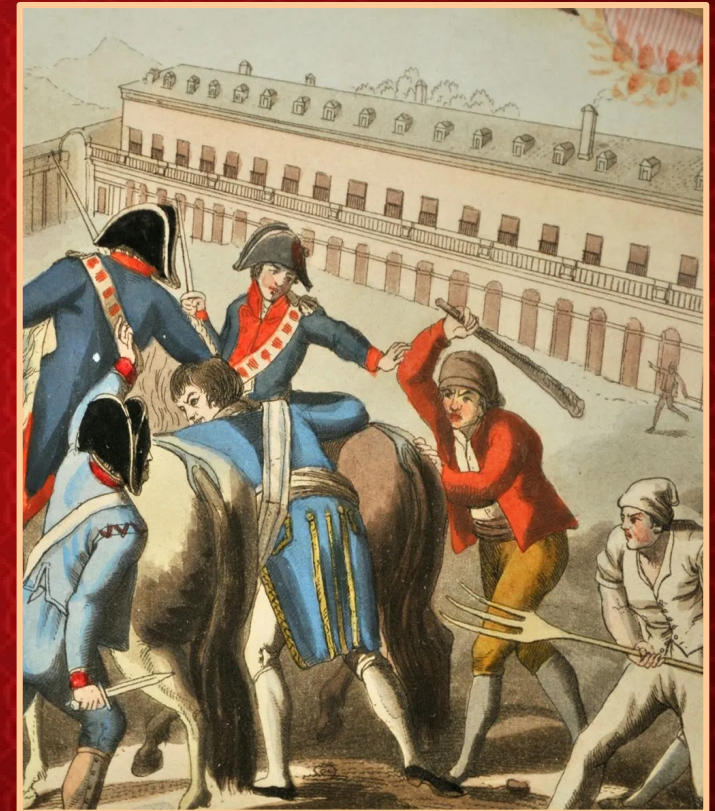
- x
- x
- x Creación dun “Partido antigodoyista” ou “fernandino”, formado por nobres e cclérigos partidarios do príncipe Fernando.

- x ***Conspiración*** fracasada e “proceso do Escorial” (1807).
- x

A crise da monarquía de Carlos IV

- x **Motín de Aranjuez** (marzo de 1808): destitución de Godoy e abdicación de Carlos IV no seu fillo, Fernando VII.
- x Apariencia de protesta popular, pero coa aristocracia tamén implicada.
- x Agravamento da **crise da Monarquía**.

A crise da monarquia de Carlos IV

A crise da monarquía de Carlos IV

- x **Napoleón** interveiu nos asuntos da familia real, convocándoa na cidade francesa de **Bayonne**.
- x Fernando VII, Carlos IV e Godoy foron en abril de 1808, o resto da familia real española debería saír de Madrid en maio.

O levantamento contra os franceses

O levantamento contra os franceses

- x O **2 de maio de 1808**, ante a saída da família real, o pobo de **Madrid alzouse** contra as tropas francesas.
- x O exército francés, ao mando de Murat, **reprimiu** duramente o levantamento popular.
- x

O levantamento contra os franceses

O levantamento contra os franceses

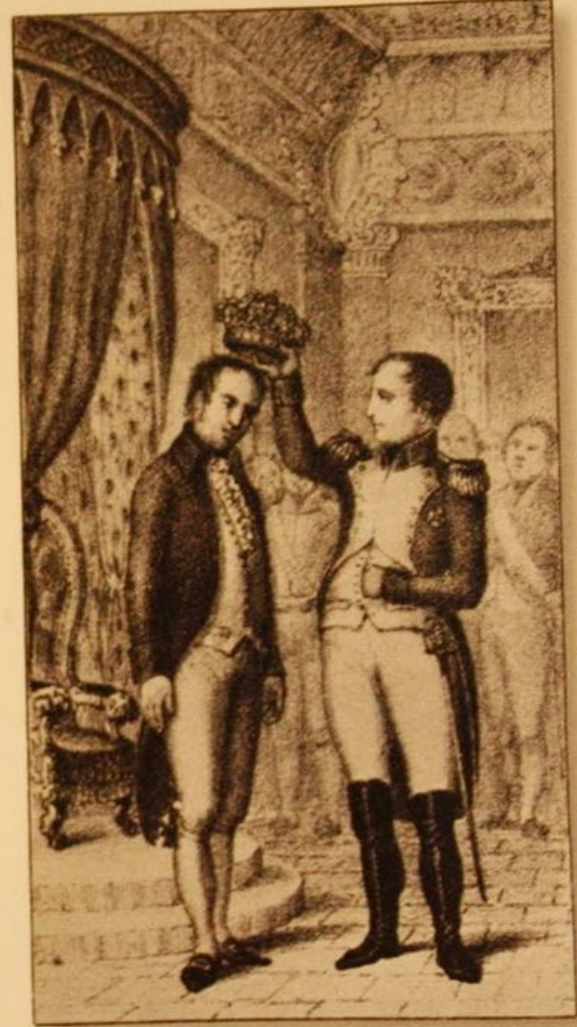
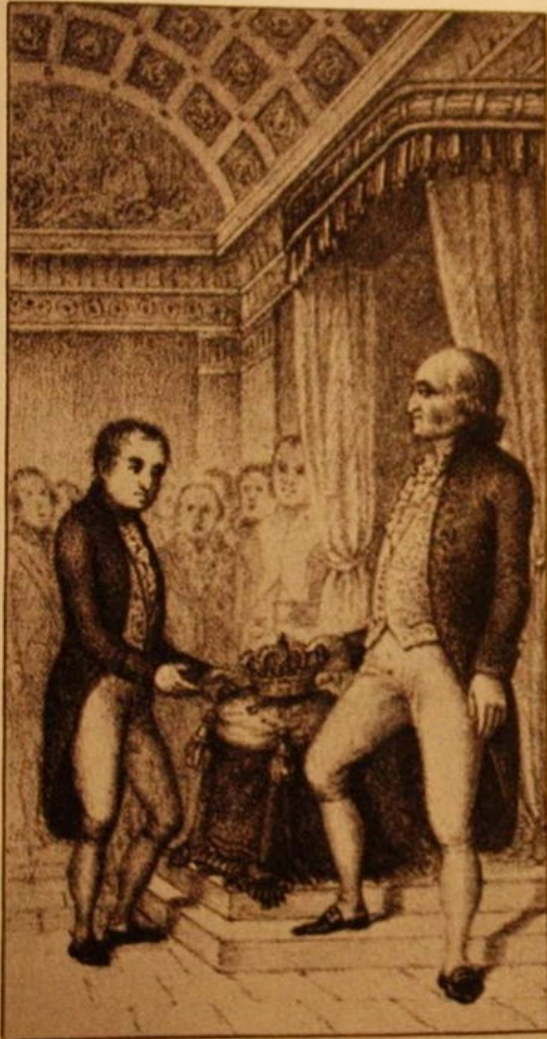

O levantamento contra os franceses

- x ***Abdicacións de Bayonne:***
Napoleón obrigou a Fernando VII e Carlos IV a renunciar ao trono e cederllo a el, que llo entregou ao seu irmán Xosé Bonaparte, que pasou a ser ***Xosé I de España.***
- x
- x

O levantamento contra os franceses

O levantamento contra os franceses

O levantamento contra os franceses

- x **A insurrección extendeuse** por España ao coñecerse os sucesos de Madrid.
- x Nas cidades publicáronse **bandos** contra o invasor e formáronse **xuntas** para o goberno e a defensa.
- x Emprego de termos como “nación”, “patria”, “rei” ou “relixión”.

O levantamento contra os franceses

- x As xuntas naceron sobre todo nas **ciudades**: A Coruña, Sevilla, Zaragoza, Valencia, Oviedo...
- x Aínda que hai unha **orixe popular**, nas xuntas houbo moitos membros que eran **cargos do Antigo Réxime**.
- x Os franceses non deron tomado cidades como Xirona ou Zaragoza.

O levantamento contra os franceses

O estatuto de Bayonne e o governo francês

O estatuto de Bayonne e o goberno francés

- x Os franceses intentaron implantar un sistema baseado no liberalismo político, pero con carácter autoritario.
- x Sistema plasmado no ***Estatuto de Bayonne***, que non era unha constitución, senón unha “***carta outorgada***”.
- x

O estatuto de Bayonne e o goberno francés

- x Na liña da tradición española, o Estatuto invocaba a Deus e remarcaba o **catolicismo**.
- x **Poderes concentrados no Rei**, aínda que había tres **órganos consultivos**: Senado, Consello de Estado e Cortes.
- x Incluía unha **declaración de dereitos** e algunhas **reformas liberais**.

O estatuto de Bayonne e o goberno francés

- x Xosé I Bonaparte chegou a Madrid en en 1808 para poñer en marcha o proxecto, pero estaba subordinado a Napoleón.
- x **Pouca popularidade** entre os españois, e cun poder limitado.
- x **Apoiado polos ilustrados**, tratou de modernizar o país, pero **carecía de autonomía**.

O estatuto de Bayonne e o goberno francés

O estatuto de Bayonne e o governo francês

O estatuto de Bayonne e o goberno francés

O desenvolvimento da Guerra da Independência

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

- x A ocupación non foi tan rápida como esperaba Napoleón, e a victoria española en **Bailén** (1808) obrigou a Xosé I a abandonar Madrid.
- x **Napoleón desprazouse a España** ao mundo dun gran exército, conquistou territorios e fixo reformas revolucionarias.

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

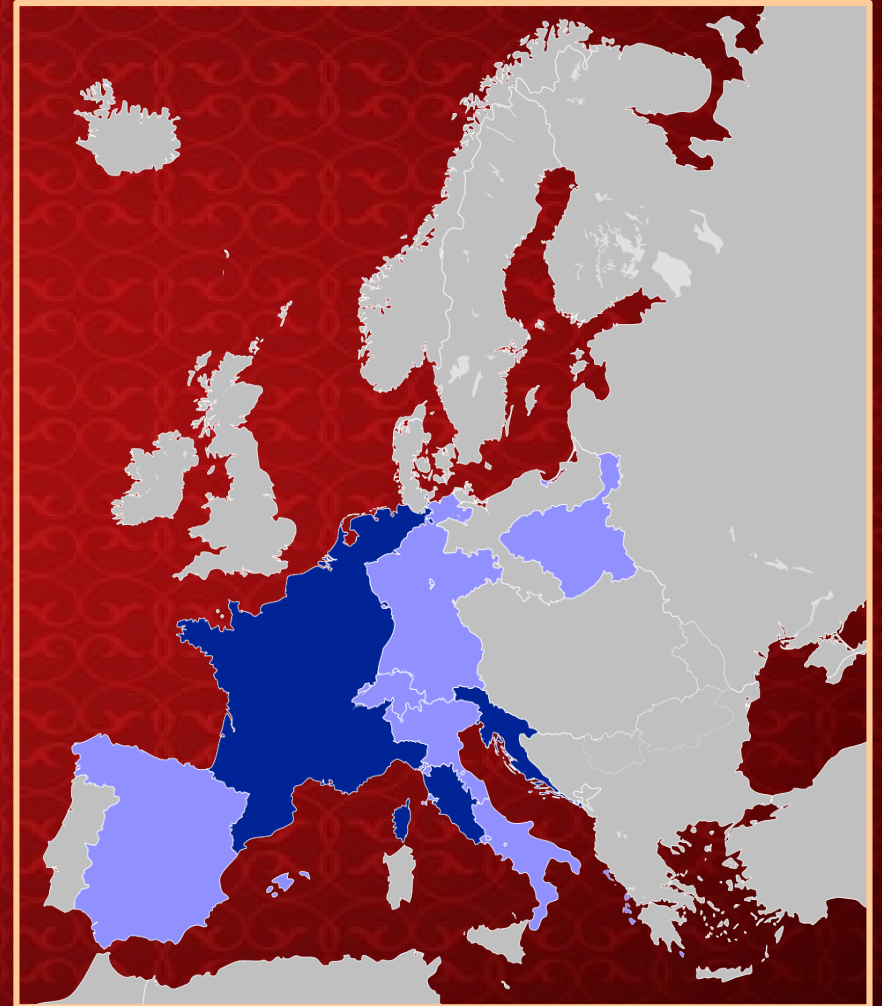
- x Un ejército inglés, ao mando do **duque de Wellington** desembarcou para axudar aos portugueses, colaborando tamén co ejército español.
- x Os franceses ocuparon case toda España entre 1810 e 1812, quedando libres apenas algunhas cidades como Cádiz.

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

Desenvolvimento da Guerra de Independência

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

- x **A fracasada campaña de Rusia obrigou a Napoleón a retirar tropas de España, o que foi aproveitado por Wellington.**
- x **As vitorias en varias batallas permitiron o avance das tropas angloespañolas, o que obrigou a Xosé I a marchar de novo de Madrid, dirixíndose a Valencia.**

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

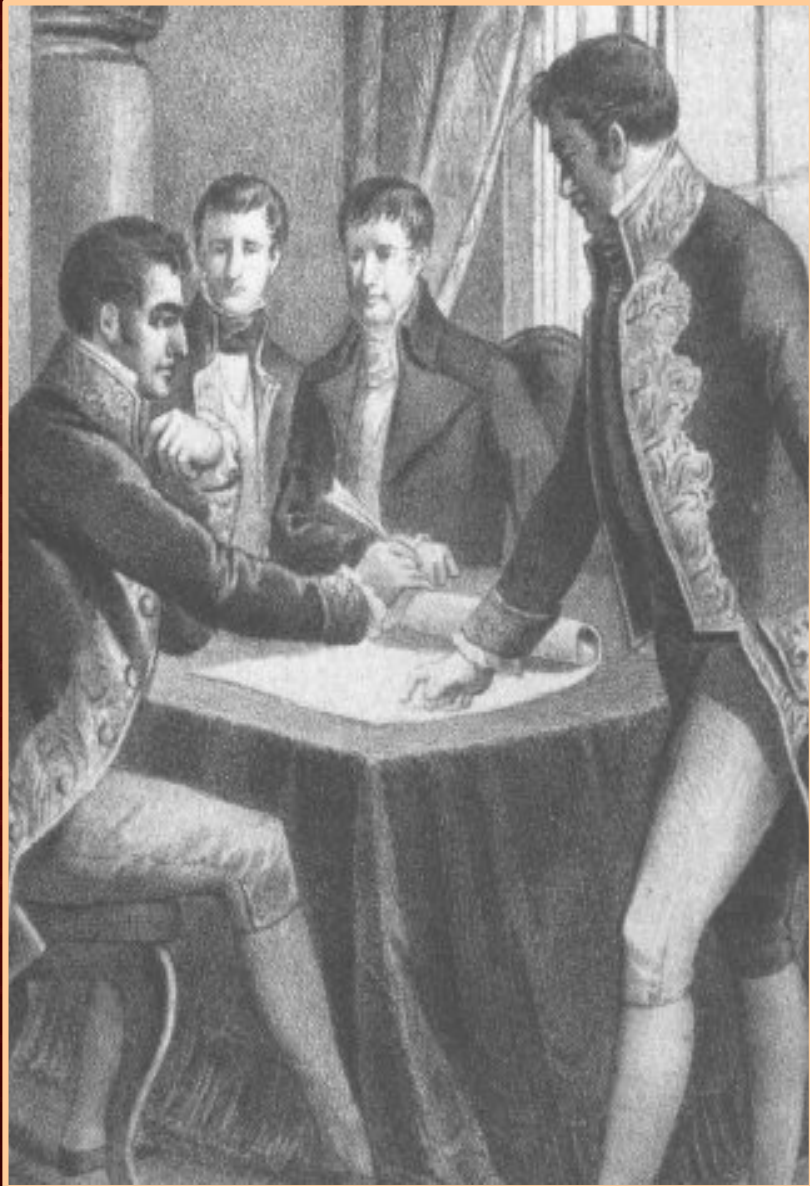
- x A derrota francesa em Vitoria precipitou a saída de España de Xosé I, e tras a de San Marcial, os franceses retiráronse.
- x O Tratado de Valençay, en decembro de 1813, puxo fin á “Guerra de Independencia” ou “Guerra do Francés”, sendo reposto no trono Fernando VII.

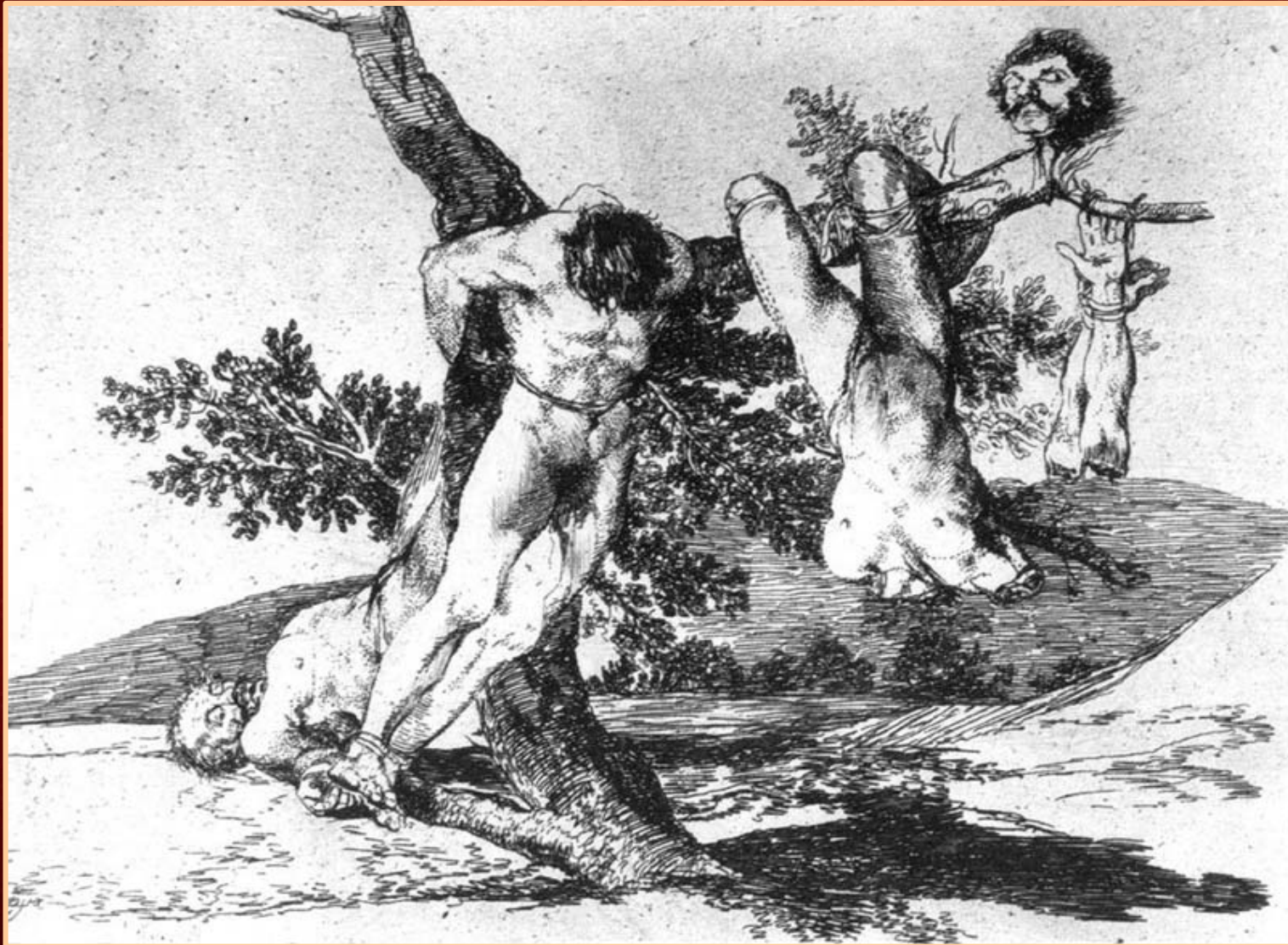
Desenvolvimento da Guerra de Independencia

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

Desenvolvimento da Guerra de Independencia

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

- x Enfrontamento entre **afrancesados e patriotas**. Estes últimos dividíanse entre **liberais e absolutistas** (reflectido nas Cortes de Cádiz).
- x Proceso revolucionario con tres centros de acción:
 - **Guerrilla**
 - **Xuntas**
 - **Cortes**

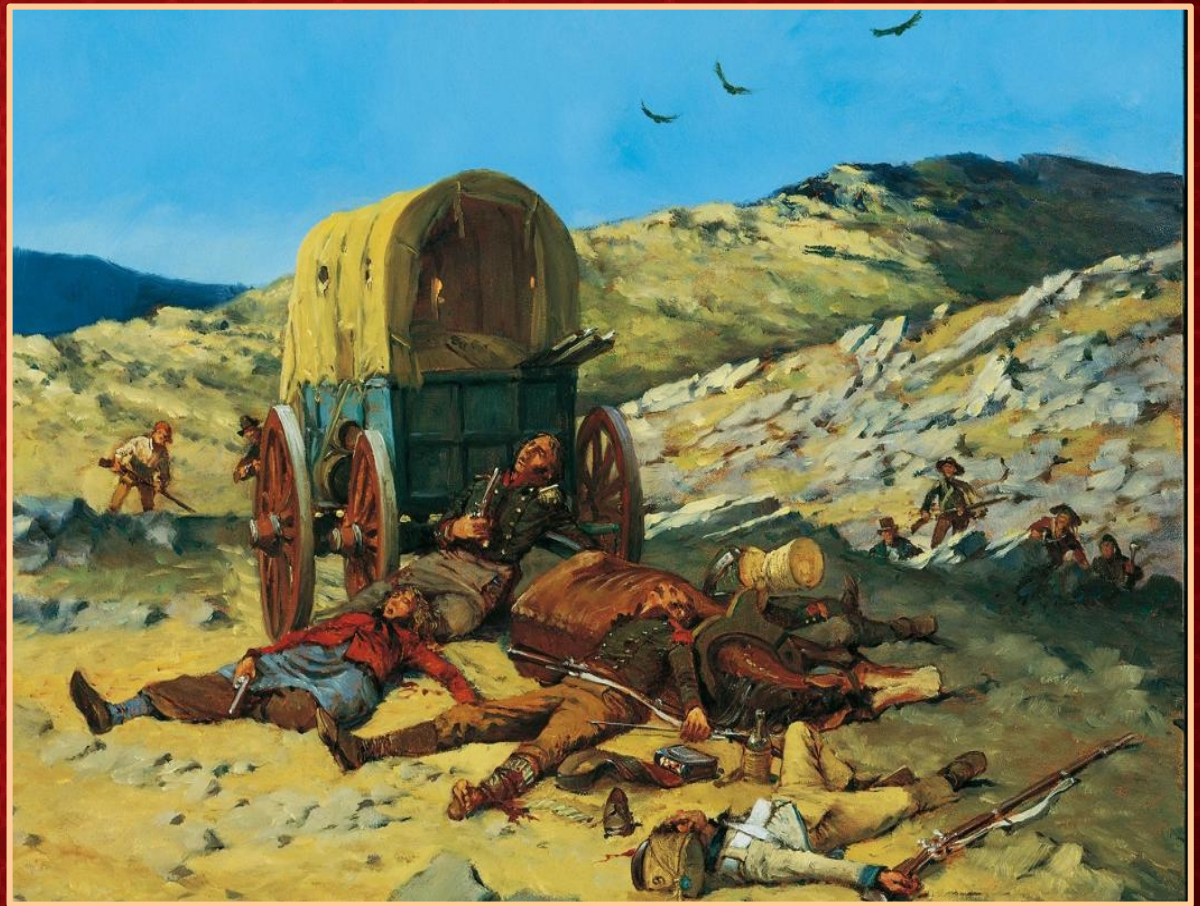

Patriotas e afrancesados

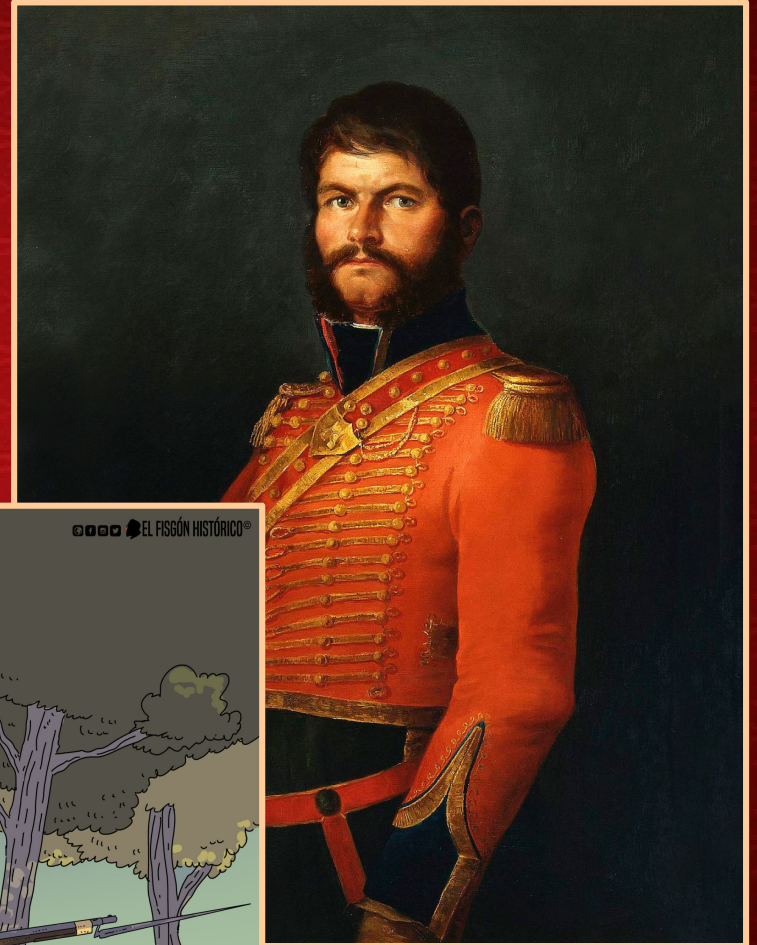
- x A guerrilla foi un **fenómeno de resistencia popular** que canalizou a loita da xente do común contra o invasor.
- x Xurdiu de forma **espontánea**, aínda que pronto foi **regulada** pola Xunta Central.
- x A base social era campesiña, e algunhas partidas caeron no **bandoleirismo**.

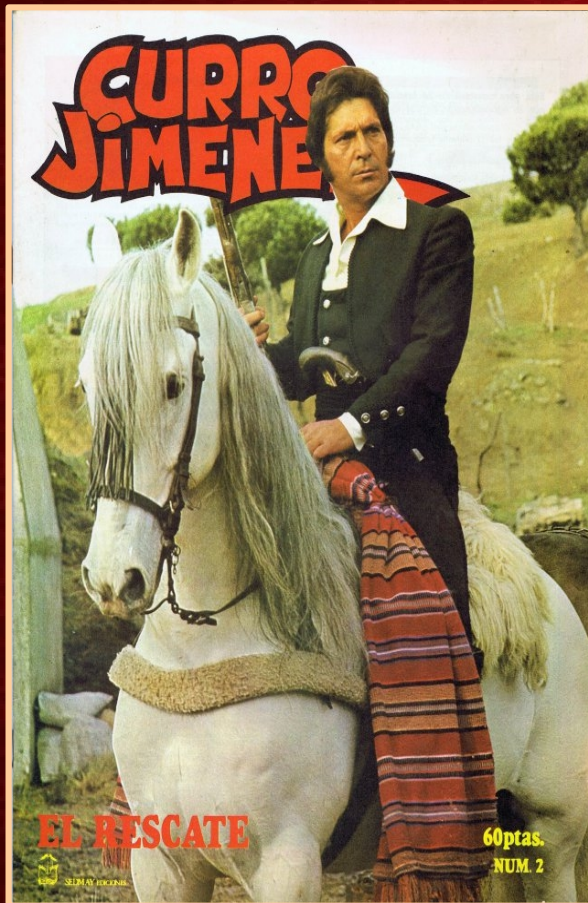
Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

- × As **Xuntas** formáronse en moitas localidades polo baleiro de poder producido pola invasión.
- × As **Xuntas locais** deron lugar ás **Xuntas provinciais** e estas, á súa vez, promoveron a **Xunta Suprema Central e Gubernativa do Reino** (setembro de 1808).

Patriotas e afrancesados

- As Xuntas estiveron integradas por **representantes da autoridade anterior** (bispo, capitán xeneral...) e **figuras con prestixio** polo valor demostrado.
- Había militares, clérigos, xornalistas ou avogados, aínda que a presidencia recaía en representantes da vella orde.

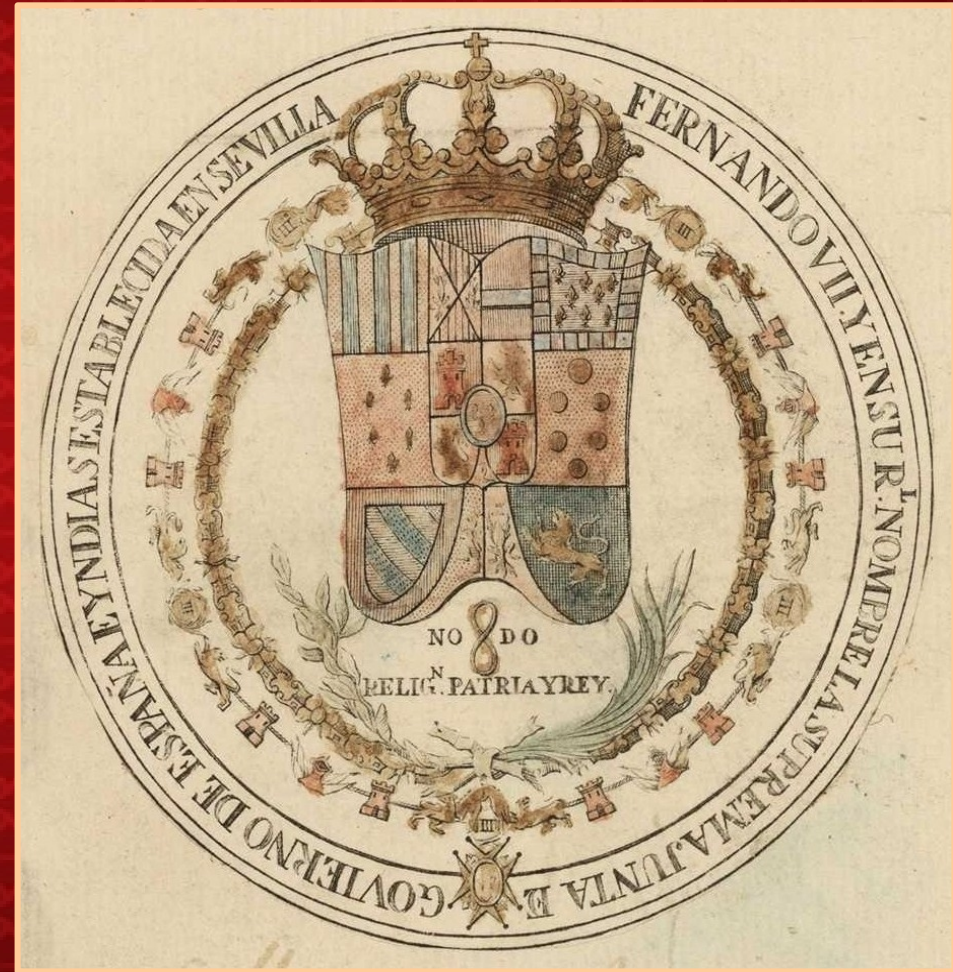
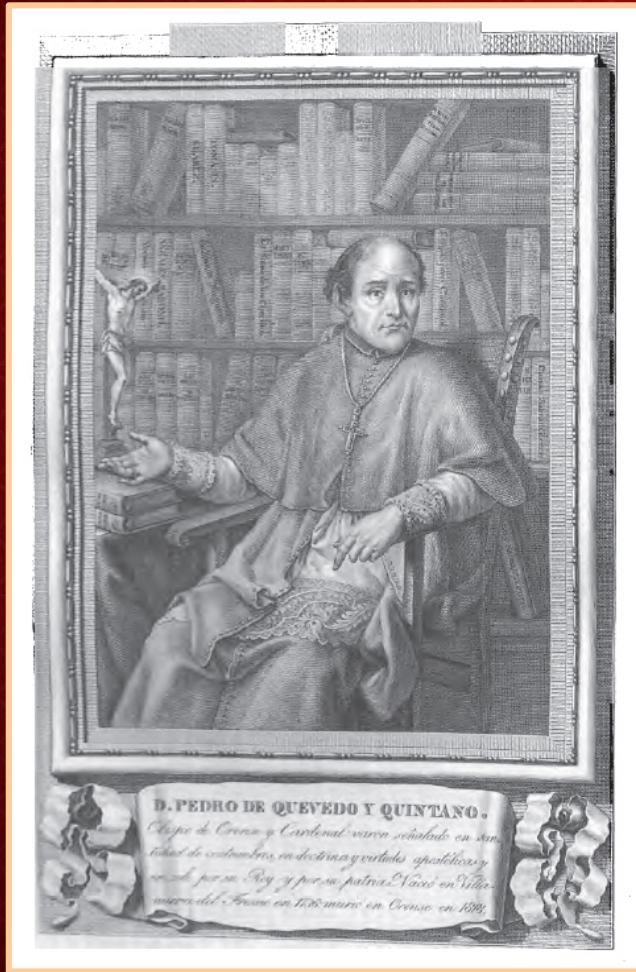

Patriotas e afrancesados

- x A pesar da presenza de personalidades do Antigo Réxime, a iniciativa case sempre foi dos sectores máis liberais.
- x Os problemas da Xunta Central para xestionar a guerra levaron á súa substitución, en 1810, por un **Consello de Rexencia**, que foi encabezado polo cardeal Pedro Quevedo, bispo de Ourense.

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

- x A revolución adoptou forma xurídica coa **convocatoria de Cortes**.
- x Gañou a opción dos máis reformistas: unhas **Cortes xerais** elixidas por **sufrexio universal masculino indirecto** e en que a representación fose a da **nación**.

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

Patriotas e afrancesados

- Durante a ocupación francesa, o pobo español adoptou principalmente **dúas actitudes** ante o exército invasor e a nova monarquía de Xosé I Bonaparte:
 - **Patriotas** (divididos en *liberais e absolutistas*)
 - **Afrancesados**

Patriotas e afrancesados

- x Os **patriotas** eran defensores da monarquía borbónica, pero estaban divididos en dous.
- x Os patriotas **liberais** viron a oportunidade para reformar a monarquía, adoptando o liberalismo como ideario e defendendo os cambios emprendidos polas xuntas e as Cortes de Cádiz.

Patriotas e afrancesados

- x Os patriotas **absolutistas** eran valedores da vella orde, sen reformas nin aventuras revolucionarias.
- x Os **afrancesados** tamén eran heteroxéneos: uns colaboraron con Xosé I, e outros foron máis ambiguos, destacando a redacción do Estatuto de Bayonne. Foron moi perseguidos desde 1814, tras o fin da guerra.

Ánimo co estudo!

